

Vážený pán predseda Národnej rady Slovenskej republiky,
vážený páni predsedovia vlád,
Excelencie,
vážené dámy, vážení páni,
vážené občianky, vážení občania,

V týchto dňoch si pripomíname 30 rokov našej samostatnosti. Hoci boli naplnené mnohými udalosťami, do popredia sa pri spätnom hodnotení dostávajú tie, ktoré boli aj z dlhodobého hľadiska skutočne dôležité. Zatiaľ čo tie epizódne sa strácajú v zabudnutí. Z pohľadu uplynulých tridsiatich rokov je podstatné, že Slovensko je súčasťou slobodných a rovnoprávných národov, vybudovali sme inštitúcie potrebné pre fungovanie suverénneho štátu. Sme súčasťou voľného trhu Európskej únie, pohybujeme sa v schengenskom priestore slobodne a bez obmedzení. Našu spoločnú bezpečnosť zaručuje Severoatlantická aliancia.

Zviedli sme ťažké zápasy o charakter štátu, o našu príslušnosť k Západu, o reformy, o dôstojnosť životov. História sama si napokon vyberá a oceňuje tých, ktorí stáli na strane ľudskosti, pokroku a vzdelanosti. Lebo práve oni prispeli k rozvoju republiky a blahu jej občanov.

Oslava významného výročia našej štátnosti je preto aj šancou uvedomiť si, čím my, politici, ktorí sme dočasne poverení zodpovednosťou a verejnou službou, k jej budúcnosti prispievame. Čím prispievame k príbehu Slovenska na ďalších 30 rokov? Ako nás budú hodnotiť generácie našich detí a vnukov, alebo aj my sami s odstupom času?

Pohľad naspäť, do našej novodobej histórie hovorí, že na rozdeľovaní, nenávisti a zlobe nemožno nič pozitívne postaviť. Že okrem krátkodobých politických ziskov z nej nič prospešné nevyrastie.

Rozdelená spoločnosť samozrejme nie je iba našim špecifikom. Čo je však dôležité, je spôsob, ako s týmto faktom politická reprezentácia nakladá. Či je to v záujme umenšovať spory, kultivovať spoločnosť, alebo skôr so snahou prehlbovať zákopy a stavať spoločnosť proti sebe. Lebo našim ohrozením nie je rozdielnosť, ktorá je výsadou demokracie. Naším ohrozením je spôsob, ako s rozdielnosťami narábame.

Dnes máme príležitosť konať so zreteľom na budúcnosť. Máme šancu urobiť čo najviac takých činov, ktoré budú mať aj v dlhšom časovom horizonte zmysel. A naopak, máme tiež príležitosť venovať čo najmenej pozornosti malichernostiam, ktoré nebudú podstatné – a nie sú také ani dnes. Schopnosť rozlišovať podstatné od nepodstatného je predsa znakom zrelosti.

Žiada sa mi dnes o to viac pozrieť dopredu. Vstúpili sme do tridsiateho roku samostatnosti. Naplňme ho teda skutkami, ktoré nadviažu na to najlepšie, čo sa nám podarilo dosiahnuť. Vyvarujme sa chýb, z ktorých sme mohli už dávno vyrásť a poučiť sa z nich. Politické konflikty už zajtra nebudú zaujímať nikoho, preto je dôležité skoncentrovať sa na to, čo spoločne vytvárame. Nech nám k tomu slúži aj odkaz pápeža Františka a jeho posolstvo pre Slovensko spred pár týždňov: „Jednota je dôležitejšia ako konflikt.“

To môže byť náš príspevok Slovensku, ktorý zhodnotí aj história ako prejav našej zrelosti, nášho vstupu z dospievajúcich demokracií medzi tie naozaj vyspelé. Príspevok Slovensku, ktoré máme tak radi, ktorému slúžime a ktoré je naším domovom.